

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre	130 L.
Fél évre	70 L.
Negyed évre	40 L.
Egyes szám ára	3 L.

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai-ucca) 5. sz.

Megjelenik minden szombaton.
Éves előfizető, naptárunkat ingyen megkapja

Az erdélyi magyar művelődés szolgálatában.

— Dr. Kristóf György. —

Dr. Kristóf György a magyar nyelv és irodalom első rendes tanára a kolozsvári román egyetemen. Az egyetlen tanár, aki egyetemünkön magyar nyelven ad elő. Az egyedüli ember, aki egyetemi ifjúságunkhoz az édes anyanyelv zengő szavával beszél s hivatva van arra, hogy a gondjaira bízott lelkekben ébrentartsa nemzeti kultúránk szeretetét, ősi hagyományaink megbecsülését, magyar öntudatát. Ez az Ő nemes nagy hivatása ott a diszes állásban a mi gyermekeink szempontjából. Amikor gyermekeinket egyetemre küldjük, első sorban tőle várjuk, hogy az érett ember bölcseségével, utbaigazításával melléljük álljon, intse, biztassa, feddje, de soha el ne hagyja őket. Azt várjuk tőle, hogy ne csak tanára, de atyja legyen gyermekeinknek. Magyar tanár emberre soha szebb, de egyszersmint nehezebb hivatás nem várt, mint vár dr. Kristóf Györgyre, a romániai egyetemek első magyar nyelvtanára.

Az elmondottak azonban az elébe táruló nehéz feladatoknak csak az egyik felére utaltak. De mi nemes feladatok betöltését várjuk a mi képviselőtünkben dr. Kristóf Györgytől a román néppel szemben is. Az Ő szép hivatása bizonyosságát szolgáltatni annak, hogy a magyar kultúra értékes s megbecsülésre érdemes tényezője az államéletnek. Az Ő feladata megkeresni s kiemelni

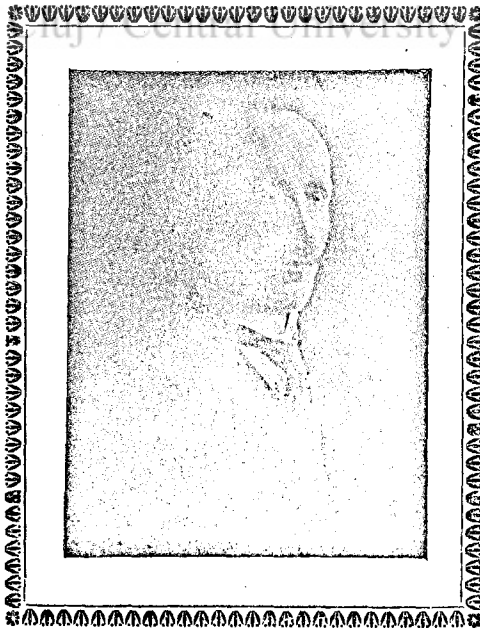
azokat a kapcsolatokat, melyek a mi kulturánkban a román nemzeti kulturáéval közösek, megtalálni úgy a múltban, mint a jelenben az egymásraható, egymást kiegészítő értékeket s a lelkekbe írni s a közélet alkotó hatalmává ér-

nemzetünknek, melynek képviselőiben ott hivatást vállalt és tölt be.

Az elmondottakból egészen világos, hogy hazánk magyarságára nézve egyáltalán nem jelentéktelen kérdés az, hogy az ezidőszerint egyetlen rendelkezésünkre álló magyar nyelvű egyetemi tanszéket milyen ember, micsoda képzettséggel és lelkülettel tölti be? Most, amikor dr. Kristóf Györgyöt nyilvános rendes tanárrá kinevezték, pár sorban hadd feleljek meg éppen erre a kérdésre!

Kicsoda, milyen lelkületű ember dr. Kristóf György?

A felvetett kérdésre hadd feleljünk meg pályafutásának vázlatos megrajzolásával. Egészen szegény sorsu, de tisztos gondolkozásu vallásos lelkületű székely földműves szülők gyermeke. A szegény édesapa valahogy még bejuttatja előbb a vásárhelyi, majd az enyedi kollégiumba gyermekét, de azután jórészt a saját erejéből tartja fenn magát a szorgalmas, tanárai segítségét és elismerését egyre teljesebben kiérdemlő ifjú. A főgimnázium dicséretes elvégzése után nélkülözések, de csüggedetlen kitartás által minden akadályt legyőzve szerzi meg a tanári oklevelet az egyetemen. És azután a híres szászvárosi kollégium hívja el tanárául. Teljes lélekkel adja itt oda minden erejét hivatása feladatainak, a magyar irodalom tanulmányozásának, a nemzetiségi vidékünk elerőtlenedett magyarság

lelni azt az igazságot, melyet egy neves magyar ígérhető így fejezett ki: Az örök igazságok között örök béke van. Várjuk egyszóval tőle azt, hogy a mi nemzeti eszményeinknek, kulturális törekvéseinknek olyan reprezentánsa legyen abban a diszes testületben, melynek tagjául elhivatott, a kolozsvári egyetem tanári karában, hogy az ő közérdekű, békés szellemű, hűséges és önzetlen munkássága tisztességet szerezzen egész

kulturális előrehaladása szolgálataiban. Munkás, tevékeny tagja, presbitere, tanácsosa egyházközségének és a hunyadi ref. egyházmegyének. Vezére a megyei Magyar Pártnak, irányítója a magyar kulturális egyesületeknek. Lankadatlan kitartással veszi ki részét minden munkából, mellyel népének szolgálatára lehet. Dicsőséget, külső elismerést nem keresve becsületesen vállalja a munkát, amellyel hasznára lehet népének, melynek minden gondját, vágyát, jobb után való sovárgását eleven, tetterre indító fájdalommal érzi át.

Nem könnyű a munka, melyet végez. Ő tőle ez áldozat, mert a csekély tanári javadalomból hat gyermekes családot kell eltartania. Ő azonban tudja, hogy az igaz emberre a munka vigasztalás is, erőforrás is. Amikor csendes, vidéki tanári állásából nehéz, válságos időkben az egyetemi katedra megnyílik előtte, egy pillanatra megriad, szabadkozik, végül azonban felismeri, hogy elhivatásában súlyosabb a kötelesség parancsava, hogy sem az elől visszahúzódnia szabad lehetne. És azóta lankadatlan buzgalommal szolgál tovább régi eszményeinek új hivatásában.

Az utóbbi években végzett munkásságát mindnyájan ismerjük. Súlyos tartalom, komoly tanulmányokkal gazdagítja az erdélyi magyar irodalmat. Népének lelki kincseit gyarapítja lapunkban megjelent tartalmas cikkeivel, kiváltképpen a Jókai Mórról írott népies, vonzó életrajzával. A nagy mesemondó legszebb elbeszéléseinek kiadásával keresi a román-magyar kulturális kapcsolatokat s azokat érdekes tanulmányaiban feldolgozza. Figyeli közéletünket s igyekszik minden jó törekvést előmozdítani, mely népünk erkölcsi megújulását szolgálja hivatott. Biztatja a magyar ifjúságot az új helyzet rendkívüli feladataival való hősiesség megbirkózására s vezető részt vesz ki abból a munkából, amelynek az a célja, hogy a tanulmányvágyó magyar ifjúságnak meg-

szerezzen minden segítséget, mely tanulmányai folytatásához szükséges.

Az elmondottakkal — úgy hiszem — megfeleltem arra a kérdésre, melyet felvettem. Nyugodtan bizhatjuk a legdrágább kincseinket — ifjainkat — arra a férfira, aki a román egyetemek első magyar irodalom tanára? Istennek hála, egészen nyugodtan. Olyan férfiról van szó, aki egy nehéz pályafutás becsülettel megszerzett gazdag élettapasztalataival valóban jó példányképe

Románia magyarságához!

Magyarok!

Négy hete immár annak, hogy Szózáttal fordultunk Hozzátok, kérve, hogy a lefolyt választásoknál kövessétek irányjelző utasításainkat és tartsatok ki ama választási egyezmény mellett, melyet a kormányon levő néppárttal avégett kötöttünk, hogy a kisebbségi kérdés méltányos megoldását biztosítsuk és e célból a magyarságnak a törvényhozásban, ha nem is teljesen kielégítő, — de a mai viszonyoknak hozzávetőlegesen megfelelő képviselést szerezünk.

A választási harc lezajlott és mi a büszkeségig emelkedő öntudatos meglepéssel tekintünk annak eredményére. *A magyarság megértette a történelmi idők parancsát.* Egyes, számbavételt nem is igényelhető kilengésekről nem beszélve, zárt sorokban vonult fel a küzdelem terére. Félretolta a társadalmi, gazdasági és felekezeti különbségek elválasztó korlátait és imponáló egységben felelt meg a várakozásnak.

Az eredmény nem is maradt el. Isten segítségével megfelelő számú képviselőnk és szenátorunk foglal helyet sorainkból a törvényhozásban, a velünk fegyverbarátság viszonyába lépett néppárt a legtöbb helyen elismeréssel állapítja meg a nagy értéket, amit a győzelem elérésében a magyarság egységes támogatása jelentett.

Olyan eredmény ez, melytől

lehet a sok gonddal, akadályokkal küzdő magyar ifjúságnak. Az szépen emelkedő pályafutása szívekbe kapó erővel hirdeti a bibliai igazságot: „Aki jóra igyekszik, jóakaratot szerez és lelkesít nyert meg a bölcs.”

Mi azzal a hő kívánsággal üdvözljük Dr. Kristóf Györgyöt székely állásában, hogy az Ur kegyelmű népünk javára egyre teljesebb, egyre áldásosabb valósággá tegye életében ezt a gyönyörű bibliai igazságot.

Vásárhelyi János

sorsunk jobbrafordultát Isten emberek előtt méltán remélhetjük!

Ez eredmény biztosításáért köszönet illet minden magyart, hozzá intézett felhívásunkat megértette és teljesítette. Szívünk telis áradó öröme mellett e köszönet szavakba önteni felelt nehezen. Ne is várjátok tehát ezt tőlünk romániai magyarok! Legyen talmatok az a tudat, hogy kötelességeket becsülettel teljesítettek és ezzel késő utódaitok hála-jára is igényt szereztetek.

Különös elismerés illeti a szervezetek vezetőseket, melyek céljainkkal összhangzóan jártak el és mind teljes körültekintésükkel, mind lelkes ügybuzgalmukkal hozzájárultak az eredmény kivívásához.

Hiányos lenne azonban az elért szép eredményt biztosító tényezők méltatása, ha kihagynánk a római magyar sajtó gánymait és munkásait. Mind megtették ők kötelességüket. Illesse őket is a méltó elismerés szava.

Magyar testvérek!

Ti megértettetek minket. Mi magunk nagy értéke szerint becsüljük meg, amit tettetek. Isten áldása legyen veletek.

De legyen azon román polgártársainkon is, kik méltányos akarják és tudják az elért eredmény erkölcsi jelentőségét. Kérünk bizalmat törekvéseink számára e földön mindenkitől, bizva abban, hogy ma már nincs olyan

nyező Románia közéletében, amely a törekvéseink jogosságát el ne ismerné. Ennek tudatában az isteni gondviselés iránt érzett mély hálával, a megértés iránt fokékonylelkű emberekbe vetett teljes bizalommal és a jobb jövő iránt törhetetlen reménységgel fogunk a választási eredménnyel kezdődő új helyzetben feladataink munkálásához. *Előre az Isten nevében!*

Az Országos Magyar Párt elnöksége.

Kolozsvár, 1926. junlus 5-én.

dr. gróf Bethlen György,
elnök h.

dr. Deák Gyula,
főttitkár.

MAGYAR GONDOK.

Válasz egy cikkre.

A Magyar Nép május 15-iki számában „A magyar vállalatok körében” cím alatt két székely-pénzintézet válságával kapcsolatban Szindikátusunkkal is foglalkozik.

Kijelentjük és kivánságra készséggel igazoljuk, hogy a Bankszindikátus mindkét bajba jutott intézet érdekében megtette mindent, amit megtennie módjában állt. Aki eziránt jóindulatúan s az intézetek iránti szeretettel érdeklődik, annak készséggel rendelkezésére bocsátjuk bizalmas uton az összes erre vonatkozó adatokat. A válság nyilvánosság elé azonban nem terjeszthetők ma ezek az intézetek éppen a válságba jutott intézetekre tekintettel, melyeknél a válság kérdések lebonyolítása még folyamatban van. Amennyiben azonban az érdekelt intézetek igazgatóságai szabályszerű formában megadják felhatalmazásukat, hogy a rendelkezésünkre az egész anyagot nyilvánosságra hozzuk, úgy azt készséggel átadjuk annak a sajtóorganumnak, amely publikálni óhajtja.

Ez a kérdéses cikk azonban állítja, hogy: „a Bankszövetség a céllal alakult és toborozta

táborába a bankokat, hogy az erdélyi magyar pénzintézeteknek védőbástyája legyen a sors mostoha fordulatai ellen,” mert alapszabályaink a Szindikátus céljával kizárólag „az intézetek közös érdekeinek művelését, védelmét és képviseltetését” jelölik meg, de sehol, semmiféle formában sem teszik célukká vagy feladatukká az egyes intézetek fizetési nehézségeinek megoldását s ehhez képest az ilyen sajnálatos konkrét esetekkel csak hatáskörünkön túlmenő buzgósággal foglalkozhattunk.

Eddig is minden alkalommal initiative és készségesen igyekeztünk a rendelkezésünkre álló eszközökkel: *szakszerű tanáccsal, utmutatással és átmeneti kölcsönök kieszközlésével* segíteni egyes önhibájukon kívül nehézségekbe jutott intézeteken, ahol csak ez módunkban állott. Sajnos, a köteles diszkréció s az illető intézetek érdekei nem engedik meg, hogy a cikkben kifejezett kivánsághoz képest ilyen közbelépéseink eredményéről a nyilvánosság előtt is beszámoljunk.

Le kell szögeznünk, hogy a Bankszindikátus *erkölcsi testület* s nem pénzintézet, tehát *saját tőkével nem rendelkezik* s csak akként segíthet, hogy *szakközegei a kibontakozás útját megjelölik* s a Szindikátus vezetősége szükség esetén a tagintézeteket *jóindulattal támogatásra felkéri, erre azonban őket nem kényszerítheti.*

Le kell szögeznünk végül, hogy Szindikátusunk tagintézetei valamennyien *nehéz viszonyokkal küzdő kisebbségi bankok*, melyek messzemenő szolidaritással és áldozatkészséggel megtehetik indokolt esetekben azt, hogy egyik-másik nehézségekbe jutott társuknak néhány millió leit *teljes garancia mellett kölcsön adjanak, de együttesen is sokkal gyengébbek annál, hogysem tulnyomóan kisémberekből álló részvényeseik és betevőik vagyonaiból kipótolhatnának milliós veszteségeket és vagyoni hiányokat*, melyet nem ők okoztak s melyért semmiféle formában felelőssé nem tehetőek.

A közvélemény tiltakoznék a legerélyesebben az ellen, ha azok az összegek, melyeket kisebbségi pénzintézeteink a mai nehéz helyzetben közcélra áldozatul hozhatnak, e magasabb céloktól elvonatnának s magánügyének károsodásának pótlására fordíthatnának, ami emellett veszedelmes precedensül is szolgálna s valósággal fölbátorítaná a könnyelműsége a kevésbbé lelkiismeretes pénzintézeti vezetőket.

Teljes tisztelettel:

Gyárfás Elemér
elnök.

Berivoy István
titkár.

KÜLFÖLD

A Népszövetség ülése. A Népszövetség most folyó ülésének legfontosabb tárgya a Népszövetség tanácsának újjászervezése. Ezt a kérdést, mint ismeretes, Németország állandó tagsági helye ve'ette fel, amit a locarnói megállapodás biztosított Németország részére, de amit Spanyolország és főként Brazília ellenzése miatt megvalósítani nem lehetett. A kérdést most akarják a szeptemberi ülésre előkészíteni, oly módon, hogy 9 nem állandó tagsági helyet biztosítanak az érdekelt államok részére 3—3 évi időtartammal. Ha sikerül Spanyolországot és Braziliát megnyerni ennek a tervnek, akkor őszre remélhető a tagsági helyek körüli egyenetlenkedés megszünte. Ez mindenestre eltárit egy akadályt a Népszövetség munkaképessége elől.

Magyar javaslat a lefegyverzésről. Az általános lefegyverzést előkészítő bizottság ülésén Tanczos tábornok, a magyar kormány kiküldöttje, előterjesztett egy javaslatot, amit általános érdeklődéssel fogadtak. E javaslat alapgondolata az, hogy az országok benső biztonsága megkívánja a fegyverkezést, ennek azonban nem szabad olyannak lennie, hogy általa a szomszédos államok magukat veszélyeztetve érezzék. Ezenkívül figyelembe kell venni azt is, mennyiben kényszeríti az egyes államokat külső helyzettük gyors és nagy erőfeszítésre, mermindezen szempotok igazságos figyelembe vétele nélkül nem lehet a lefegyverzés kérdését megnyugtatóan rendezni. A magyar javaslatot különösen Németország és az északi államok helyeslik, a kérdés maga azonban nagyon messze van még a megoldástól.

MULATTATÓ

Dal a Kárpátokról.

Imádom a Kárpátoknak
Minden büszke bércét
Mert megőrzik kebelükben
Szívük nemes ércét.

Ostromolják kincseiért
Aranyszomjas kezek,
Koronáját tördelhetik
Villámok és egek:

Nem hajlik meg, nem könyörög
Bocsánatért soha!
Vérző testtel is büszkén áll
A Kárpátok sora!

(Csernátfalva).

Ambarus Géza.

A harangokról.

Mit tudunk a harangok eredetéről? — Miből készülnek a harangok. — Nevezetes harangok.

Az utóbbi időkben az egyházak nagy áldozatok árán szereztek be új harangokat az elveszettek helyett. Talán nem lesz érdektelen, ha a harangok eredetét, készítési módját röviden elmondom.

A legenda szerint az első nagy harangot Paulinus készítette 394 év július 13-án a nólai templom számára. Mivel pedig a Rajna melletti Nóla városa vidékén gazdag rézérctelepek voltak, Nóla igen híres lett harangöntéséről.

Az első harangöntéstől kezdve azonban mintegy kétszáz egynéhány esztendő telt el, míg a harangot egyházi célra is alkalmazták, mert Sabinus pápa 604-ben rendelte el a harangok használatát egyházi célra is. Így aztán az első történelmi nevezetességű harangok az orleansi Szent István templom tornyában függöttek, messze hallatván szép és kellemes zengésüket. Megtörtént az az igen érdekes eset, hogy midőn Klóár frank király nagy sereggel megtámadta Orleans városát, óriási rémület fogta el a város lakóit. Hogy a háboru veszedelmét Isten elhárítsa róluk, a püspökök az összes harangokat meghuzatták, hogy a hivek templomba menvén imádkozzanak. És ekkor történt a csoda! Amikor a várost körülvevő nagy frank hadsereg, az eddig még sohasem hallott harangok csengő bongó zengését, zugását meghallotta, úgy megijedt, hogy rémülve eredt futásnak és a város környékén rövid idő alatt egy ellenséges katona sem maradt.

Nagy Károly uralkodása alatt (800 körül) már Németországban is kezdték használni a harangokat. Mivel pedig a harangok használata egyházi célokra mindinkább nagyobb és nagyobb mérvet öltött: a nyolcadik században szokássá lett az egyházi célokra használt harangok felszentelése is és ez a szokás napjainkban is megvan.

A keleti egyházakban 871 óta használják a harangokat, amikor Bazilium császár Orso velencei dogétól 12 darab bronzharangot kapott ajándékba, melyeket a Sofia templom külön e célra épített tornyában helyeztek el.

A harangok alkalmazása később még nagyobb lendületet nyert úgy, hogy a harangöntészet virágzása tetőfokát a XV—XVI-ik században érte el. Szívhez, lélekhez szóló zengése olyan kedvelté lett, hogy a harangöntők erős versenyre keltek egymással, hogy melyik tud jobb és szebb harangot önteni. Ennek az élénk versenynek aztán az lett a következménye, hogy feltalálták a harangjátékot is. Ez ugyanis abból állott, hogy több harangot csoportosítottak

úgy, hogy azok akkordot képeztek és különféle egyházi dalokat lehetett rajtuk eljátszani. Ilyen harangjátékot először a flandriai Knecht Bertalan talált fel. Ezt a többi harangöntő is utánozta s ezen a téren is meglehetősen versenyre indult meg. A harangjátékot később annyira tökéletesbbitették, hogy az ütőket óraszerkezettel kapcsolták össze s így azaz különféle, szívhez, lélekhez szóló egyházi dalokat zengettek le.

A mult század óta minden keresztény egyház alkalmazta a harangot, mint általánosan elfogadott egyházi jelvényt. Sajnos azonban, hogy a világ felfordulás óta számtalan egyház nélküli még ma is, mivel az elvittek helyett meg újak nem kerültek.

Eddig a harangok eredetéről és elterjedéséről tetlen említést, de az olvasó azt a kérdést is felteszi, hogy miből és hogyan készülnek a harangok? Röviden ezt is elmondom.

A harangokat kétféle fémből öntik u. m. vörös rézből és angol ónból (angol cin). Ezt a keveréket mely 22 százalék angol ónból és 78 százalék vörösrézből áll: harangércnek nevezik. Igen sokan azt hiszik még ma is, hogy haragnak csak akkor van kellemes és szép zengő hangja ha minél több ezüstöt kevernek a harangércbe. Nagy csalódnak, akik azt hiszik, mert a harangércbe ezüst nem, hogy szükséges volna, de határozottan felesleges, sőt inkább káros. Ezt nagyon jól tudják a harangöntők is, szívesen elfogadják s talán elfogadják még ma is, ha harang megrendelő minél több ezüstöt visz a harangércbe való beolvasztás céljából. Sőt még azt is megengedték mesterek, hogy az ezüstöt maga a vívó súlyossze el az olvasztó kemencébe: nehogy a mestert meggyanúsítsák azaz hogy hát ha nem kerül az ezüst a kívánt helyre. És amikor a harang készen volt, hangjában gyönyörködtek az érdeklődők és nem sajnálták a sok drága ezüstöt, melyet a harangércbe olvasztani véltek. Pedig a dolog úgy állt, hogy az ezüstnek az olvasztó kemencébe való bedobása céljára egy kis csatorna szolgált, mivel a nagyajtót nem volt szabad kinyitni, a csatorna pedig nem az olvasztó ércbe vezetett, hanem egy kis vízzel telt aknába, honnan aztán a drága ezüst az olvasztó érc helyett a mester zsebébe süllyedt el. Merthízen azt nagyon jól tudja minden harangöntő, hogy a harangércbe ezüstöt keverni teljesen felesleges.

A harangok nagyságra nézve igen különbözők, azaz rint, hogy melyik egyház milyen költséggel tud harangot beszerezni. Talán nem lesz érdektelen, ha egy pár harangóról is említek meg. Bucurestben van egy harang a Melchior polita kertjében egy vasállványra felszerelve, melynek súlya 3400 kg. Valser Ferenc öntötte Budapesten 1888-ban. 4 méter magas, 2'4 m., súlya 7735 kg., az ütő súlya 350 kg., a korbács súlya 2400 kg. Ezt szintén Valser Ferenc öntötte Budapesten. A berni nagy harang 13 ezer 440 kg. nehéz, a római Vatikán nagy harang súlya 15 ezer 680 kg. A milánói párisi dómban 19 ezer kg. súlyú harangok vannak. Olaszországban a harangja 20 ezer 48 kg., a bécsi Szt. István templom nagy harangja 23 ezer 785 kg. Japánban a kivtai harang súlya 75 ezer 600 kg. De Moszkvában van a világ két legnagyobb harangja az egyik 1819. évből 80 ezer kg., a másik legnagyobb harang 201 ezer 916 kg. súlyú, melynek átmérője 18 méter, magassága 5 méter.

A harangokat rendszeren a harangozó kezeli, de a közmondás szerint — ahol nincsen harangozó, ott a harangoz.

Egy püspökjárás alkalmával, amikor a püspök egy községbe érkezett, a község kicsinye-nagyja úgy látszólag lyesen fogadta a püspököt, de nem harangoztak. Ez látszólag túnt a püspöknek és nyomban megkérdezte a papot, hogy őt fogadta, hogy miért nem harangoztak? A pap szerényen felelt, hogy a nem harangozásnak 77 oka van. És mikor az első okot kifejtette a pap, hogy nincs harang, a püspök nem is volt kíváncsi a többire.

vendőben vetett hitemet erősítették meg.

A véndiákok gyülekezete az ünnepségnak egy meghatározó mozzanatában azt a kérdést tárgyalta meg, hogy miként lehetne az iskola jövőjét biztosítani, miként lehetne a rengeteg veszteséget, amely az iskolát érte, legalább részben pótolni?

A tárgyalások és fontolgatások közepette fölállott az iskolának egyik őszfejtű, de tüzes, fiatal szívű volt diákja és odaharsogta, hogy nem beszélni, hanem cselekedni kell: *mondja ki a véndiákok értekezlete, hogy egy millió lejt ad össze az iskola kulturális munkájának támogatására!*

Az ajkak elnémultak és megmozdultak a szivek! A körbe adott ivekre egymás után jegyezte fel ki-kik az ő adományát: ki egy, ki tíz, ki húsz, ki harminc és hatvanezret!

Szorongva vártam, mit fognak cselekedni, hogyan fognak viselkedni a harisnyás székelyek, megszólal-e az ő szive is az öreg édes anya bajainak láttára?

Megmozdultak, mint a legendabeli erdő és többé nem volt kétség afelelől, hogy az ügy győzedelmeskedni fog: a millió lejt rövidesen együtt lesz! Össze fog gyűlni tanult pályán működő urak adományaiból és a gazda-nép mázsa-buzáiból, amelyet egymásután ajánlottak föl a magyar művelődés oltárára!...

Székelyföld: drága kincses bányája a magyar áldozatkésztségnek! Boldog vagyok, hogy tavaszi reménységek nyílása idején megfordulhattam bérceid között! Gy. D.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

Ciuj—Kolozsvár, Piata Unirel (volt Mátyás Király-tér) 7. sz.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Helyek: Bessen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Afiliált intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed-Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda-Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Aranytárol a vasúti állomás mellett. — Biztonságos befektetés, váltókat leszállít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerű feladatot előnyösen végez. — Safe deposit! — Engedélyezett devizahely!

HIREK

„A föld köpenyege“ A levegő ma még többet jelent az ember számára mint pár évtizeddel ezelőtt. A légi közlekedés egyre sűrűbbé válik: nincs messze az idő, mikor a levegő lesz az emberi érintkezésnek korlátlan közvetítője, országhatárokhoz nem kötött országutja. A levegőt — a föld köpenyegét — tehát ezután még alaposabban kell ismernünk, mint eddig. Ennek a belátása vezetett minket, amikor egyik legkiválóbb természettudósunkkal: Dr. Balogh Ernő tanárral a levegőről könyvet írtunk. Amint már jeleztük „A föld köpenyege“ című könyv megjelent a Magyar Nép könyvsorozatában. Ára helyben 15 lej. Ajánlott postai küldéssel, a pénz előzetes beküldése esetén 22 lej. A hézagpótló műnek kettős érdeme van: tüzetesen tájékoztat a levegő tudományos kérdéseiről és folyékony, szép nyelvezeten van írva, úgy hogy minden olvasó élvezettel okulhat belőle!

Követésre méltó példa. A küszöbön álló vizsgálatok alkalmából a *Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank igazgatósága tízezer Leu értékű jutalomkönyvet vásárolt szorgalmas és jó erkölcsű magaviseletű érettebb tanulóknak számára. A könyveket a három erdélyi magyar egyházi főhatóságnak és a kolozsvári felső kereskedelmi iskola igazgatóságának bocsátotta rendelkezésére kiosztás végett. Kívánatos, hogy a szép és nevelőhatású példát a vidéki pénzügyintézetek és a falusi szövetkezetek is a helyi viszonyok szerint kövessék és évről-évre gyakorolják. Ez is a magyar iskola támogatása.*

Felhívás minden volt magyar közalkalmazottnak. Bucsan Constantin belügyi államtitkár ur intézkedése s a pártunkkal való megegyezés alapján föl hívjuk az összes volt magyar közalkalmazottakat, akik az impériumváltás folytán állásaikat elvesztették, hogy a lehető legrövidebb idő alatt közöljék nevüket, lakóhelyüket (u. p.) viselt állásukat (hány éves jelenleg), hány évet szolgált, hol volt utolsó szolgálati helye, mikor lépett ki, tett-e esküt, vagy jelentkezett e esküre, hol és mikor. Országos Magyar Párt nyugdíjosztálya Kolozsvár, Monostori-ut 18. szám.

Pusztító felhőszakadás. A Prahova völgyében, hol a fővasútvonal Brassó—Predeal után Bukarest felé halad, óriás vihar és felhőszakadás pusztított. Több község viz alá került, a pályatest sok helyen megrongálódott, sőt az ár több megrakott vasúti kocsit is elsodort. Az árvíz anyagiakon kívül emberéletet is követelt áldozatul.

Hasznos vallás. A morvaországi Hanna kerületben az utóbbi időben erősen elterjedt egy vallásos mozgalom, amelynek apostolai azt hirdetik, hogy a biblia tiltja a katonáskodást és az adófizetést. A szekta hívei a Szentlélek követőinek vallják magukat és számuk rohamosan szaporodik. Hanna kerületében már alig fizetnek adót. A közigazgatási hatóságok tehetetlenek a mozgalommal szemben.

Majdnem egymásnak rohant két vonat. Csikszentkirály és Szentimre között a nyílt pályán teljes sebességgel rohant egymással szembe az esti személyvonat és egy tehervonat s csak a mozdonyvezetők éberségének köszönhető, hogy a borzalmas összetütközés nem következett be.

Bombamerénylet. Galatzen az egyik napilap kirakatában egy bomba robbant fel, minek csodálatos véletlen következtében emberáldozata nem lett. Valószínűnek tartják, hogy a merénylet a választásokkal van összefüggésben. Különös érdekessége a dolognak, hogy a lap épülete előtt állandóan rendőrőrszem áll.

Különös öngyilkossági ok. A sorozástól általában azért fél az ember, hogy beveszik s nem ritka eset, hogy az alkalmasnak talált legény a katona élet „gyönyöreit“ elől a halálba menekül. Ez valahogy érthető is. De az már nagyon különös, amit Milinte András gelencei kocsislegény tett, aki azért kötötte fel magát, mert félt, hogy nem veszik be katonának és a lányok csufolni fogják.

Kisiparosok adóleszállítása. Sajnos, ez csak Marosvásárhelyt érdekli, ott is egyelőre csak ígéret. T. i. a napokban Marosvásárhelyre érkezett Simionescu pénzügyi államtitkár, hogy az adókirovásokat felülvizsgálja. Ez alkalommal feltárták előtte a kisiparosok kétségbeejtő helyzetét, a rossz kereseti viszonyokkal szemben az órfási adókat, mi miatt sokan iparukat bezúntatni kénytelenek. Az államtitkár a panasz jogosságát elismerte s megnyugtatta a kisiparosokat, hogy adójukat a legnagyobb jóakarattal revízió alá veszi. Ha ez nem marad pusztán ígéret, úgy gondolni kellene a többi, más helyen lakó kisiparosokra is, kik szintén hasonló katasztrófa előtt állanak.

Repülő mintavásárok. A kereskedelmi iparkamarák szövetsége elhatározta, hogy a hazai ipari termelés elősegítése és ismertetése céljából repülő mintavásárokat rendez. A kiállítás könnyen szétszedhető és a helyszínen gyorsan szerelhető alkatrészekből álló pavilonokban rendelkezik. Az első mintavásárt valószínűleg szeptember elsején Bukarestben tartják meg.

MŰVELŐDÉSI MOZGALMAK.

Harangszentelés Kápolnásfalván.

Május hó 16 án harangszentelési ünnepség zajlott le Kápolnásfalván. Jól lehet az idő borult és esős volt, más községekből is sokan megjelentek a szentelési szertartáson. Ezt a lővétei

pap, mint megbizott, a szentegyházaskfalvi és a helybeli plébános segédletével végezte el. Mialatt a szakértők a harangot a toronyba vonták, a közönség a községháza nagytermében a gyermekek előadásában gyönyörködött. A betanítást mint rendszeren megelőzőleg is, Fazekas József igazgató-tanító és neje végezték. Szinre került a fiúk részéről az „Igazmondó láda“, a leányok részéről a „Tavaszi tündére“. Mindkettő — a fáradságot nem tekintő tanítók nagy dicséretére — fényesen sikerült. Ezekon kívül Both Antalnak a „Haranghoz“ irt alkalmi versét adta elő Pál Lajos nagy ügyességgel.

Reformátusok harangszentelése Mócson. A mócsi református egyház f. év május 30-án szentelte fel ujonnan beszerzett harangját. Az ünnepség nem is kizárólag Mócs ünnepe volt, hanem az egész vidéki reformátusság ünnepe. Mócs ez alkalommal is úgy tűnt fel, mint a Mezőség központja. Maga az

ünnepség a következőkben folyt le: Dél előtt istentisztelet keretében folyt le a harangszentelés. Imát mondott Kertész Márton vajdakamarási református lelkész, utána magas szárnyalású szent beszédet tartott Vásárhelyi János esperes, mely után lélekemelő ima keretében szentelte fel az ujonnan beszerzett harangot; a harangbeszerzés anyagi összteremtéséről adott számot a mócsi lelkész, Szabó Zoltán, mellyel az ünnepség templomi része lezárult. A banketten szebbnél szebb beszédek keretében az egymás iránti szeretet, a felekezettek közötti békeség, a fajszeret, türelmes, szívós munkásságból eredő építés gyümölcseire ültettek poharat. Este tovább folyt az ünnepség egy nívós műsor keretében, melynek minden egyes száma kiváló sikert aratott, ki kell mégis emelnünk Ugronné Dósa Sasa szellemes vers formában szerzett felolvasását és Albisy Margit k. a. értékes énekszámait. A szereplők között láttuk Gavallér Lajos theológust, Schilling Mária k. a., valamint Kovács Sándor theológust nívós szavalatokkal, Ajtay Sárka k. a. énekelt, kellemes hangjával nagy sikert ért el, nemkülönben Tárca Ilonka kisasszony is. Hegedű és zongora játékokkal Czeglédy Ete, Braun Ferenc, Kozma Tibor, Demény József és Seprődi Sándor református collegiumi VIII. o. tanulók emelték a műsor fényét. Műsor után reggelig tartó táncestély tetőzte be az anyagi-

a mócsi reformátusok 150 teritékes közeped keretében. Az anyagiakban is jól sikerült ünnepség a ref. lelkész, Nyárády Béla gondnok, valamint Nagy Endre birtokos fáradságtalan munkásságának és áldozatkészségének érdeme. Sz. J.

Műsoros estély Nagysármáson. Nagysármás község református vallású telepese ifjúsága néhány év óta csendben, zajtalanul ismét szép kulturális munkát végez. Ha alkalom kínálkozik, mint a tavalyi harangszentelés, papigytülés összehangzatos vegyes dalkarral részveszt az ünnepség fényének emelésében, ha pedig úgy hozza magával a sor, szívesen áll elő egy-egy jól elkészült színdarabbal. A tavaly az ifjúsági színelőadások jövedelméből szerzettetett a ref. egyház részére egy 17.000 leies szép harmónium; az idén pedig megvetette alapját egy létesítendő ifjúsági könyvtárnak. Ez év tavaszán Szigligeti Ede népszínművét A cigányt adták elő a telepese ifjak teljes erkölcsi és anyagi siker mellett. Szerepeltek Németh Lajos, Kis Eszter, Homay Annus, Kis János, Szikszai Berta, Csibi Gizli, Szalai Etus, Szalai Gizli, Kálmán József, Kis Albert, Kálmán Gyula, Kálmán Sándor, Pethő Károly, Méder Ferenc, Kecskés Kálmán, Kálmán István, Végh József, Nemes József és Vánkos Lajos. Dicséret és elismerés illeti Nagy Bélát, a ref. egyház okleveles énekvezérét, aki nemcsak a betanítás fáradságos munkáját

Sármási műkedvelők.

lagés erkölcsiszempontból kiválóan sikerült ünnepséget. Meg kell említenünk, hogy a vidéki református kisgazdákat Veres Dániel házában vendégelték meg

végezte, de egyúttal a felszerelés nagyrészt is eszközölte. Itt közöljük a nagysármási műkedvelők csoportképét. Közül Nagy Béla énekvezér.

Németországi, Daniai és
Hollandiai
Konyhakerti és díszmagvak.

Ólomzáróli lóhere és lucernamagvak.
Fűmagvak és fűmagkeverékek. Takarmányrépamagvak. Erdészeti magvak. Gyümölcsfa magvak. Műiraggyák. Rézgállé. Rézkénpor. Raffia. Manilla. Méhészeti, kertészeti és gazdasági szerszámok kaphatók

a „HONÓZON“ R.-T.-nél
Marosvásárhelyt
Arjegyzék ingyen
Telefon: 66. — Táviró: Barabás

Amint fentebb említém, a harangokat a harangozó kezeli, aki büszke is a hivatására, különösen ha a harangozói tisztség mellett még egy kis mellékfoglalkozás is akad, mint például az orgonafuvó nyomása.

Történt pedig egy ünnepnapon, hogy az istentisztelet végeztével, amikor az orgona fuvónyomós műveletét a harangozó elvégezte, ugy szólt a kántor uramhoz: „No kántor uram, ma szépen orgonáltunk!” A kántor kedélyesen mosolyogva reá néz a harangozóra s megjegyzi: „Azaz én orgonáltam!” A harangozó azonban erősíti, hogy ketten orgonáltak. Természetesen a kántor tréfára vette a dolgot, de a harangozó bucsuzáskor is megismételte mondását, sőt még azzal is megtoldotta távozásakor, hogy: „No majd megátjuk.” A következő ünnepnapon, amikor a kántor uram is, meg a harangozó is elfoglalták működési helyüket a templomban, a kántor orgonálni akar, de az orgona nem akar szólani hiába nyomja a billentyűket. Int hát a harangozónak, hogy nyomja már a fuvót. Ez azonban semmit sem tesz, csak szemébe mosolyog a kántornak. De amikor a kántor már hangosabban integet a harangozónak, akkor az előbb így szól a kántornak: „No Kántor uram orgonálna ha tud. Látja-látja mégis csak ketten orgonálunk!”

A fuvó számunkban képekkel kísérvé mondta el, hogy a harangot hogyan öntik).

Szenácssy István.

Istvánka.

Mikor Istvánka született, messze országban járt az édes apja. Fegyver volt kezében, katonaruha feszült a vállán és tette, amit parancsoltak, de szívében erős vágyakozással gondolt a falujára, házára, asszonyára, kis fiára. Mikor csillagos éjszakákon idegen fényönek támaszkodva állt a vártán, sokszor állt sóhaja a csillagok felé.

— Hej Uram Istenem, csak még egyszer otthon lehetnék! Rövid szabadságra hazakerült néha, — de riútan. Istvánka már harmadik évében járt és alig ismerte az apját. Az a barna arcú, kemény katona pedig szinte félt ölébe venni a gyermekeket. Pedig milyen hajnalszínű arca, ragyogó kék szeme, aranyos haja volt Istvánkának. Szája is csak akkora, mint egy korán érő cseresznye.

De Istvánka, mintha megérezte volna, hogy ettől a kegyetlen katonától nem kell félni, — szívesen az ölébe mászott és még meg is veregette néha rózsalevél tenyérkéjével az arcát. Hogy ragyogott ilyenkor Nemes Nagy Istvánnak a szeme! Az a kis vitéz pedig annyit gyógyögdött, huncutkodott körülötte, hogy sokkal nehezebb szívvel bucsuzott el a kántortól, mikor szabadsága letelt, mint azelőtt.

Aztán furcsa dolgok történtek. A faluban itt is, ott is szeszügtak az asszonyok, Istvánka anyjának pedig kitértek az utcájából, ha szembe kerültek vele a leányok. Hogy ne kelljen köszönni neki! Istvánka nem talált semmi furcsát abban, hogy Molnár Gyuri bácsi halas bicskát hoz neki a városból és esténként ott ül náluk a padkán, míg ő elalszik.

De meghallotta ezt a tiszteletes ur. Magához hívatta Istvánka anyját és sokáig elbeszélgetett vele. Sirva ment haza az asszony, magához ölelte kis fiát és két napig egyedül ült, senki sem ült a padkán lámpagyújtás után. Harmadnap azonban Molnár Gyuri bácsi megint csak bekopogtatott, mert a cukrot hozott a fiúnak. Az asszony pedig nem mondta meg neki, hogy mit fogadott a tiszteletes urnak, csak letökte a padkát a köténye sarkával.

Akkor éjszaka arra ébredt Istvánka, hogy valaki megzörgeti az ablakot. Sokáig nem találta édes anyja a zárt, hogy a várakozó katonát beengedje. Aztán nem is tud egyébről, csak azt, hogy az a kevés szavu kemény katona zokogva borult az ágyára. Reggel ketten voltak a házban, édes anyját sehol sem látta és sokáig nem látta azután. Apja letette a katona ruhát, felvette a harisnyát és kendervászon inget. Hajnalban ő volt az első, aki ekéjét a barázdába illesztette, este pedig ő volt az utolsó, aki a mezőről hazajött.

Egy este hiába kereste otthon a gyermeket, sehol sem találta. Nemes Nagy István gondfelhős homlokát kiverte a hideg verejték. Gondolkozott egy darabig aztán átment a szomszédba. Mióta véget ért a háború és ő hazajött, nem szívesen állt szóba falujabeli emberekkel. Most átment a szomszédba. Minden arc elkomorlyodott, mikor őt belépni látta. Borral kínálták, — eltaszította maga elől a poharat. Lassan, vontatva szólalt meg:

— Szomszédasszony, eltűnt a gyerek. Nincs nyugtom, míg nem tudom hol van. Menjen le szomszédasszony oda, nézze meg nem az asszony vitte-é el?

A szomszédasszony elment és visszajött.

— Nem mentem be, csak az ablaknál álltam meg. Istvánka ágyban volt, éppen esti imát mondott vele az anyja. Hej, be rossz színben van én Uram Teremtőm. Még árnyéka is alig önmagának.

Nemes Nagy István felkelt elbucsuzott mindenkitől, sötét arccal ment haza. Hónapokig senki sem látta mosolyogni.

Istvánka meg furcsa dolgokat kérdezett az édes anyjától.

— Miért nem megyünk mi soha templomba édes anyám? Mert haragszik ránk a jó Isten? Hát miért haragszik ránk a jó Isten? Mert ott hagytuk édes apámat egyedül? Dehát miért hagyjuk ott? Miért nem megyünk vissza hozzá? Ó nem akarja? Miért nem akarja? Édes anyám nem tudja? Hát majd én holnap megkérdezem, jó lesz?

Molnár Gyuri vőfélyei akkor jártak házról-házra vendégeket hívogatni a nagy lakodalomra. Módos gazda lánya a menyasszony, két cigány bandát is hozattak a városból. Mit bánta Molnár Gyuri, hogy van a faluban egy asszony, aki napról-napra soványabb, sápadtabb, aki nem mer az emberek közé kimenni a szegénytől és a bánattól. Ugy él mint egy bus remete, szegénységben, szomorúságban.

Istvánka másnap este bekopogtatott édesapja ajtaján. Biblia volt Nemes Nagy István előtt az asztalon, azt olvasta. A gyerek felkuszott a térdére és megcsókolta az arcát. Aztán komolyan nézett apja szomorú szemeibe.

— Édes apám, miért nem akarja kigyelmed, hogy mi édes anyámmal hazajöjjünk?

Nemes Nagy István letette öléből a gyermeket és végigsimította a homlokát.

— Hol van anyád?

— Kint vár a kapuban.

— Eredj és hívd be!

Aztán, hogy történt, mint történt, a jó Isten tudja, Istvánka csak azt érezte, hogy felültetik az asztalra és egyszerre ketten csókolták meg a két arcát.

Csak hogy édes anyja csókja nyomán könnyek is perregtek végig pufók arcocskáján.

A petroleum lámpa sercegve égett és meleg fénye ráhullt a biblia soraira:

„Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsájtunk az ellenünk vétkezőknek.”

Csűrös Emilia.

ZEUS

Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári lerakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű bel- és külföldi elsőrangú szövet és bélésárut.

Cím: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 4 sz.

ADOMÁK

TANÁCSADÓ.

Az udvarias tudós.

Csang-Joa-Nyang kínai tudós szomszédságában egyik felől egy kádár lakott, a másik felől egy kovácmester.

Jó békességben élt egymás mellett a három szomszéd, csak azzal nem volt kibékülve a nagy tudós, hogy mély gondolataiból mindegyre fölriasztották hol a jobb szomszéd hordódöngetései, hol a bal szomszéd pörölyütései. Elhatározta, hogy szép, színes udvarias szókkal rábirja a szomszédokat, hogy változtassanak lakást.

Egyszer a két szomszéd összehalmozik egymással az utcán. Panaszolja, a kovács, hogy lakás után jár, mert a tudós, tudja a szösz miért, arra kérte, hogy változtasson lakást.

No, éppen jó, hogy találkozunk, kiált örvendezve a kádár. Én is lakásügyben járok, mert engem is hasonlóra kért a tudós úr. Nem lenne szíves, kedves komám uram velem lakást cserélni?

— Nagyon szívesen, — feleli a kovács, örvendezve, hogy a tudós úr kivánságának is eleget tehet a komájától se kerül messzire.

Igy is tettek. S ettől kezdve Csang-Joa-Nnyang tudós úr balról halhatta a hordódöngetést s jobbról a pörölyütéseket.

Ügyes János.

N. N. ügyvédnek volt egy János nevű együgyű szolgálja. Egyszer az ügyvéd elküldötte Jánost, hogy vigyen el egy hivatalos levelet a *Viz-utcába* özvegy *Könyánéhoz*, egy néhai *timármester* özvegyéhez.

Odajár a János. Telik az idő, eltelik az egész nap. Az ügyvéd már nem győzi várni. Végre alkonyat felé fáradtan megérkezik János s így szól lelkendezve:

— Patvar vigye a dolgát, tekintetes uram! Alig tudtam megtalálni! Kisült, hogy nem a *Viz-utcában* lakik, hanem a *Gyöngyvitrág-utcában*, nem özvegy *Könyáné* a neve, hanem özvegy *Szon-diné* s hogy nem timármester, hanem *kéményseprő* volt a férje.

Jól felelt.

A papi vizsgálaton a püspök tréfásan azt kérdezi a fiatal papjelöltötől, hogy mit gondolsz, szabad-e levessel keresztelni?

— Olyan levessel, amelyet Méltóságod eszik, nem szabad, de olyan, amelyet mi kapunk a szemináriumban, bátran lehetne, mert az alig különbözik a tiszta víztől — feleli a jelölt.

A püspök jót nevetett az elmés feleleten.

(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban óhajtának felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében leve-lükhöz mellékeljenek 10 Leut. Levelüket ugyan-is bélyeges válasborítékkal ellátva mindig megkülönböztetik egy megfelelő szakértő munkatár-sunknak, s erre a kettős postaköltségre szükség-ség a 10 Leu.)

B. J. Zoltán. A „buzaféreg” névről nem tudjuk megállapítani, hogy a sok közül melyik lehet az, tehát küldjön vagy a féregből egyet vagy legalább a bántott növényből, hogy fo-galmunk legyen, miről lehet szó. Közvetlenül erre a címre: Erdélyi Gazd. Egylet, Kolozsvár, Str. A. Mureşan — v. Attila-u. 10.

M. L. Magyardecse. A cseresznye a közép égöv alatt fekvő országok mindenképpen jól megterem s ahol nemesítésével a legkomo-lyabban foglalkoztak, ott a legjobb gyümöl-csöt adja. Országoként váltakozóan számos válfaja van, így Japánban is. Akkor a földal-ma nincsen a cseresznye termelésnek, hogy erre vonatkozóan részletes adatok állanak ren-delkezésünkre. Egy hadifogoly gazda ismerő-sünk, aki 4 évet töltött Japánban, nem tapaszt-alta, hogy ott különlegesen felkarolt volna a cseresznye termelés. Hogy melyik a legjobb fajta, ez izlés dolga, van aki a feketét szereti, más a hólyagosat vagy fehéret. A korai fajták pénzesebbek, a későiek edesebbek, befőzni valók keményebbek. Legjobb az egyes cé-loknak legjobban kitenyészett fajták.

L. M. Nagyvárád. A hernyókat március vé-géig vagyis addig kellett volna öszszeszedni, amíg fészkekben, tojásalakban, egy csomóban voltak. Azok leszedését a törvény is előírja. Később, mikor kikelték, esős, hűvös időben egy csomóba húzódtak, akkor is le lehetett volna szedni, ma már elszéledtek. Füstöléssel nem írhatóak, legfeljebb a levelek megmérge-zésével. E célból rézgálic oldattal permetez-hetünk. Legegyszerűbb lesz nov. dec. folya-mán, lombhullás után, a pókhálóval összefon-t levelekből álló fészkeket pontosan leszedni és elégetni.

H. M. Zilah. Ingyen nem adnak földet. Az okl. gazdák a földreform-törvény 99. §-a alap-ján tarthatnak igényt földre. Ezügyben az Erd. Gazd. Egylet intézkedik, címét oda bejelentet-tük, előjegyzésbe vették és ha ezügyben a kormányhoz beadott memorandumokra választ kapnak, annak — siker esetén — az ered-ményéről önt is értesíteni fogják. Külön ezek után nincs miért írnia, mert onnan, ha majd szükség lesz, a további utasításokat megkapja.

X-tartó. Soralt áttettük az Erd. Gazd. Egy-lethez, honnan megküldik önnek utánvétel a községi legelőkről szóló új törvényt magyar nyelven, melynek ára 10 L. Abban bizonyára megkapja minden irányban a szükséges fel-világosításokat.

F. M. Marosludas. Szabadalmak védelmére szolgáló törvény itt is van. Közelebbi részle-tes felvilágosítást csak egy szabadalmi ügy-vivő, illetve iroda nyújthat. A bejelentést is csak az csinálhatja az előírt formásoknak megfelelően. Kolozsvárt tudunkkal csak *Vas Adolf mérnök* foglalkozik szabadalmi bejelen-tésekkel, lakik *Fellegvári-ut 22—24* sz. alatt, forduljon hozzá közelebbi felvilágosításért.

Zeller, Vulkán. 1. Katona! szolgálat alól nyerhet tanulmányi cimen is felmentést, ha jul. végéig beadja eziránti kérését az illetékes Cercul de Recrutarenál anyakönyvi kivonatá-val, a község által kitöltött Model A és B-vel, valamint az utóbbiak alapján kirótt katoná-adónak az illetékes adóhivatalnál történt le-fizetési nyugtájával együtt. Csatolandó azon-klvül vagy a jelen évben végzett osztályról szóló bizonyítvány, vagy legalább is az Ön esetében a felvételi valamely középiskolába. 2. Nálunk tudunkkal csak Szatmárt vesznek fel

jelenleg a papnevelőbe gimnazista kispapokat a VII. és VIII. osztályra. Másutt csak a theo-logiára jelentkezhetik, de érettségivel, vagy legalább is a VIII. osztályról szóló bizonyít-vánnyal. Utóbbi esetben, főiskoláról lévén szó, a rendkívül hallgatók sorába kerül az éret-tségire való kötelezettségrel. Mivel azonban a rendben — mint írja — a közös életmód nem volt egészsége javára, a szinte azonos szem-láriummal közös életet Önnek nem ajánljuk.

(Dr. B. B.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Apróhirdetések tarifája: Minden szöveg 5, vastagabb betűvel 10 L. Legkisebb hirdetés 60 L állást keresők részére 20 szög 50 L. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb be-tűvel 8 L.

Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

B. A., S. I., N. L. és L. S. Abrudbánya? K. L. és Ifj. K. J. Felsőrákos, P. V. és A. L. Kiskeresztes, Cs. E., Cleveland-Amerika. M. Gy. Belényesujlak, K. J. Felenyed, A. Sz. Vaslester (Regat), St. L. Dármáneszti (Regat), K. B. Sz. I. Gyergyóditró, K. G. Gyergyószentmiklós, V. S. Felsőrákos, R. A-né Vargyas, V. J. Lynch mines Box 725. Kentucky-Amerika, M. Gy. Gertényes, N. S. Nyárádszereda, T. E. Sajósávár, Sz. M. Udvarhely-Szombatfalva, Cs. A. Bélatfalva, B. F. Bánffynyad.

Itt felsoroltak az új előfizetőik, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, halánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük továbbírded-ményes támogatásukat.

I. Demeter. 1926—15 th St. N. E. Cantor Ohio, Amerika. Címe jó, lapja rendszeren meg-az évi díj külföldre 250 L., testvéri üdvözlét — Gy. J. Buzásbesenyő. A mult évi rendben van, levelünk az 1926. I. 1-től IV. 1-ig ter-jedő időre szólott. — B. Gy. Maros-vásár-hely. Igen szívesen, üdvözlettel. — Jerzsabé J-né Lippa. Naptárját harmadszor küldjük meg-rajtunk tehát nem mult, ha még nem kapta meg, természetesen többször nem állhatunk b. rendelkezésére. N. L-nének a 9-ik számú küldjük, a 8-ik már kifogyott. Papirkosárba pedig csak rossz verseket szokás dobni, senkinek a levele nálunk ilyen sorsra nem jut. — Sz. L. Illyefalva. Előfizetése 1926. I. 1-én járt le. — P. F. Kernyesd. 1926. XII. 31-ig kell még 70 L. — I. D. Csikdelne. Nagy-on szívesen, üdvözlét. — V. F. Constanta. Gondolhatja, hogy tárgyánál fogva nem közöl-hető. A lélek s a gondolatok dicséretet érde-melnek — N. L. Felsőbánya. Eljuttattuk azon-nal az Orsz. Magyar Párt elnökségéhez. — Magyarlapos. Tőlem a postából minden cikket aznap a főszerkesztőhöz megy, mellőzésről szó sem lehet, egyik már a reklamáció előt-lejtött, őszinte tisztelet és üdvözlét. — Sz. M. Dés. Hírd. díj bevezetve, előfizetésre 1925. XII. 31-ig kell 90 Leu. — M. J. Monó. Előfi-zetése 1925. VI. 1-én lejárt, 1925. XII. 31-ig a hátralék 60 L., a 130 L. meg nincs köny-velve. — K. Gy. Csikcsicsó. Könyvet könyv-kereskedésünk kerestetül. lejárát mind a 8-nál 1926. V. 1-én. — Gróf B. K.-né Báld. A hír-detés rendezve. — Vizaknai ref' dalkör. Az 500 Leu az árvízkarosultak javára az Orsz. M. Párthoz juttattuk. Köszönet és elismerés érette!

A „Magyar Nép”-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

PIAC.

Gabonaárak.

(Dés). A június elseji országos vásár meglehetősen csöndes volt. A kínálatban megérzett a gabonafélék alacsony értékelésének hatása. Az egész piacon alig néhány gabonásszekér ödöngött. Nagy kereslet mellett búzáért 900—950, zabért 600, kukoricáért 480—520 lejt fizettek mázsánként.

Állatárak.

(Dés). Élénk kínálat, lanyha kereslet mellett. Borjastehén 10—14000. jármások párónként 25—30000, egyéves borju 3—4000, egyéves ártánydisznó drb. 2000—2400. 6 hetes malac drb. 500, csirke párónként 45—60 lej. Fa. Hasáb bükk köbméterenként 300 lej. Takarmány. Kínálat nagy, vételkedv nemmi. A behozott áru nagyrésztét visszavitték. Élelmiszerek: kenyér 13, kenyérliszt 15, főzöliszt 17, nullásliszt 18, 1 lit. tej 10, tejfel 40, 1 tojás 1'80, 1 kg. vaj 123, ujkrumpli kg. 20—25, zöldborsó kg. 24, karalábé drbja 2—3, 1 kg. sertéshus 34, marhahus 30, bárányhús 24 lej.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. június 7-én

1 dollár	=	247—249	lej
1 font sterling	=	1200—1210	"
1 svájci frank	=	48 00—48 40	"
1 francia frank	=	7 65—7 80	"
1 arany márka	=	60 00	"
1 lira	=	9 35—9 45	"
1 cseh korona	=	7 25—7 35	"
1 dinár	=	4 50	"
1 osztr. schilling	=	34 90—35 25	"
100—290 magy. K	=	1	"

Apróhirdetések.

Tengerzúgás címmel hagyta el a sajtót Sándornak, a kitűnő erdélyi poétának második verseskötete. A kötet amelyet a szokatlan elismeréssel fogadott, 60 lejt értéke ellenében megrendelhető a Minerva könyvkereskedésében Cluj—Kolozsvár, Regina Maria (volt Dedk Ferenc-ucca 1.) Gazdatisztet heresek, aki belterjes gazdagságot mintaszerűen, önállóan vezetni képes. Gyümölcs és gyömbörcsöshöz értők előnyben. Igényeket és bizonyítvány másolatokért: Cs. László László, Iliá—Marosillye. Cseppek szaklapja megrendelhető Babos György, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87. szám. Most jelent meg terjedelmes, bő tartalommal Gyermek Mihály szabadoktatási és szociális szervezések útmutatója: H népművelési kézikönyve, mely részletes tájékoztató és oktató anyagot tartalmaz, az ifjúság kulturális továbbképzésére, a felnőttek kulturális továbbképzésére, a Magyar Népművelési Szövetség mintákkal ellátva, kladja a Magyar Népművelési Lapja kladóhivatala Odorhelu—Székelyudvarhely. Ára 120 L.

Minden magyar ember olvassa

az **UJSÁG**-ot

a legfrissebb, legjobban értesült, legolcsóbb napilapot, mely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait leghűbben szolgálja. — Egész évre 800 lei, fél évre 400 lei, negyed évre 200 lei. Egyes szám ára 3 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-utca) 35. szám.

„Transsylvania” Bank r.-t.
azelőtt
Gyulafehérvári Takarékpénztár rt.

Alapítatott: 1872. évben.

Fióklintézetek:
Kézdivásárhely
Csikszerecska
Ditró
Torda

Elfogad betéteket, leszámított váltókat és bárhova teljesít átutalásokat és meghitelezéseket

Vezérképviselője:
A Gazdák Általános Biztosító rt.-nak
Affiliált Intézete:
Parajdi Rőzgazdasági Bank, Parajd.

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb, legélénkebb, legelterjedtebb napilapja. — Ennél fogva mint hírdetési organum is nélkülözhetetlen.

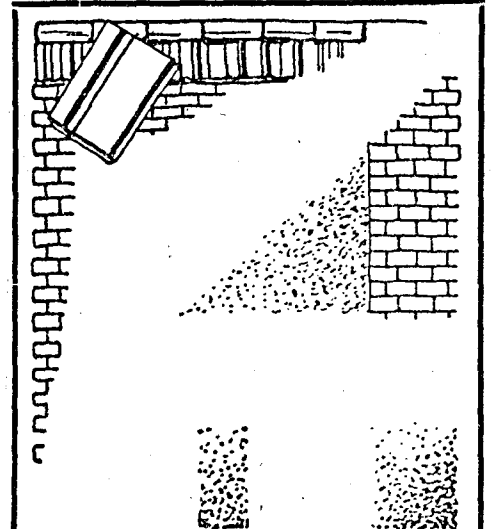
ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270, félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala:
Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu
Király-utca 22. Szentegyház-u. 1.

CLUJ—KOLOZSVÁR.

ARANYOSGYÉRESI AGYAGIPAR R.-T.

Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett hornyolt és hódfarku TETŐCSEREPÉT, normál és németméretű FALI- ÉS KUT-TÉGLÁJÁT valamint elsőrendű, különböző méretben készült ALAPCSÖVEIT. C/10
Cég és iroda Turda-Torda. Telefonsz: 107.

Ára 60 L.
Kapható: Sz. RÁCZ IMRE
Zálah—Zilah. (Plebánia cimen.)

Hirdessen lapunkban!

Egy birtokhirdetésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett kiadóhivatalunkban.

Professzor dr. Páter-féle új gyógytea kúrái
fokozzák az anyagcserét és tisztítják a vért.

Pr. dr. Páter-féle Gyomor-tea

a legkiválóbb szer kezdő, avagy elhanyagolt gyomorkatarus-, étvágytalanság-, emésztési zavarok és minden ideges gyomorbántalom ellen.

Professzor dr. Páter-féle Aranyér elleni tea

megakadályozza a csomóképződést és meg-
szünteti az aranyeres vérzéseket.

Professzor dr. Páter-féle Epekő elleni tea

megakadályozza az epekő képződést. Hatásosan előmozdítja a már meglévő epekővek oldását is, miáltal tartós enyhülést és teljes gyógyulást idéz elő.

Professzor dr. Páter-féle hashajtó-tea

gyomorfájdalmaknál, felfúvódásoknál, székrekedésnél kellemesen, fájdalom nélkül és alaposan segít. — Tisztán növényi hajtószer, — kórházak és orvosok által a legjobban véleményezve.

A Prof. dr. Páter-féle gyógyteák tekercs- és dobozcsomagolásban vannak forgalomban. Csak rövidebb szükségletnél vegye a kis tekercsomagolást, hosszabb használatnál, mint előnyösebb, a dobozcsomagolás ajánlatos (3 $\frac{1}{2}$ -res tartalom, 20%-os ármegtakarítás.)

A Prof. dr. Páter teák valamennyi gyógyszertárban és drogériában kaphatók. — Ha beszerzése nehéz, ségekbe ütközne, úgy forduljanak ikerakatunkhoz:

Csillag gyógyszertár Braşov-Brassó, Hosszu-uca 14. szám.

Kérjen ingyen ismertető-könyvecskét. • Vezérképviselő: AMPHORA R.-T. Braşov-Brassó.

„Amper“

Általános műszaki vállalat.
Cluj-Kolozsvár, Piaţa Unirii 22.

Cégtulajdonos: Széchenyi Géza.

Vállal mindennemű villamos és vízmunkálatot, valamint villamos gépjavitásokat. Ön-működő csengő-reduktor egyedüli árusítója.

Költségvetés díjmentes.

d'Or

ILLATSZERTÁR
PIAŢA UNIRII No. 5.
(v. Mátyás király tér.)
CLUJ-KOLOZSVÁR

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

BOGNÁR

ÉS

SZÁNTÓ

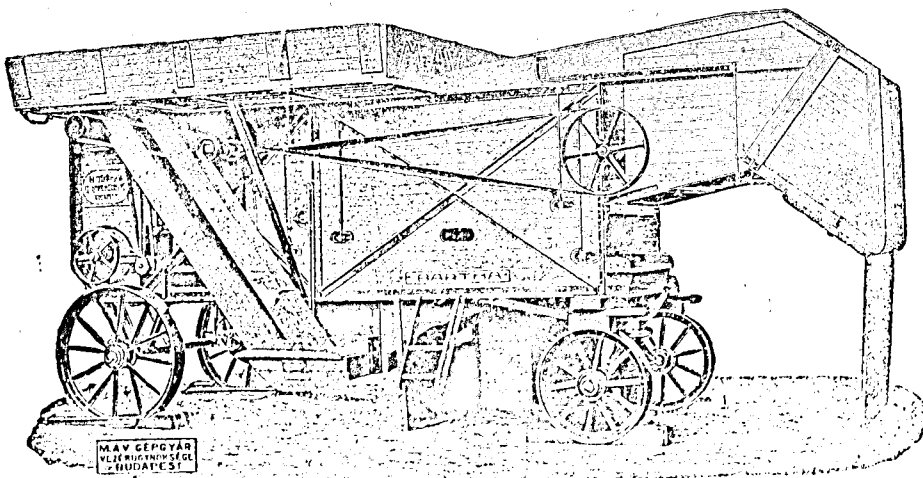
Erdélyi Kereskedelmi Társaság
CLUJ — KOLOZSVÁR

A ministerul Saniteti Publice, Bucureşti által 14226/1923. sz. alá autorizált gőzüzemű likörgyártó és sör nagykereskedés, szőlőszabadraktár.

A szerkesztésért felelős: **GYALLAY DOMOKOS**

A kiadásért felelős: **PETRES KÁLMÁN**
Kiadóhivatali igazgató

Megérkeztek a legújabb típusu Máv. cséplők.

— Mielőtt vásárlásra határozná magát, tekintse meg azokat. —
Rivánatra Fordson traktorral, petroleum v. nyersolaj lokomobilokkal párosítom.
BARTHA ÁRPÁD géposztálya, S.-szentgyörgy-Sft. Gheorghe.